

Social- og Boligministeriet
alek@sm.dk
cc: p-handicap@sm.dk

22. november 2024

Ældre Sagen
Snorresgade 17-19
2300 København S

Tlf. 33 96 86 86
www.aeldresagen.dk
aeldresagen@aeldresagen.dk

Høringssvar vedr. to bekendtgørelsesudkast om magtanvendelse og tryghedsskabende velfærdsteknologiske løsninger

Ældre Sagen takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med høring over udkast til:

1. Bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtage pligt i boformer efter lov om social service.
2. Bekendtgørelse om tryghedsskabende velfærdsteknologiske løsninger i relation til afsnit VII i lov om social service

Indledning

Ældre Sagen har i høringssvar til ændringer af reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten påpeget, at regler og retsgarantier på papir er aldrig en garanti for hverken retssikkerhed eller retsbeskyttelse i praksis. Vi vil igen påpege, at det er helt afgørende, at de foreslåede regler i bekendtgørelserne følges op med en grundig implementering og oplæring, så det enkelte menneskes rettigheder sikres.

Ældre Sagen mener, at brug af magt og tvang aldrig må ske på bekostning af faglighed, menneskerettigheder og den enkeltes liv og værdighed. Der bør sikres en fokuseret indsats for, at plejehjem og botilbud besidder de rette faglige kompetencer, og at der er tilstrækkeligt faglært personale med forstand på fx demens og håndteringen heraf. Gang på gang ser vi desværre, at ældre med demens svigtes og ikke får den nødvendige faglige hjælp, omsorg og pleje. Med den rette faglighed kan konflikter nedbringes. Samtidig højnes trivslen for den enkelte - til gavn for både fællesskabet og for alle beboere i et plejehjem eller botilbud.

1. Bekendtgørelse om magtanvendelse

Bemærkninger til bekendtgørelsens § 5

Brug af kamera kan være den bedst egnede løsning i visse situationer. Men mindsteindgrebsprincippet skal altid overholdes. Efter vores opfattelse skal der altid foretages en konkret og individuel vurdering af, om det er nødvendigt at ty til en så kontroversiel løsning som kameraovervågning. Det er utrygt for os alle, hvis vi ikke ved, hvornår vi bliver filmet.

Vi er bekymrede for, at der lægges op til, at Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse kan træffe afgørelse om anvendelse af situationsbestemt kamera-kig i helt op til 12 måneder ad gangen. Det forekommer helt unødvendigt og vidtrækkende, at der ikke skal ske genovervejelse af behovet for kamerakig i så lang en periode. Efter vores opfattelse er det helt afgørende for den enkeltes retssikkerhed, at brugen af tvang og magt genovervejes hyppigere end hver 12. måned. Vi er også bekymrede for, om accept af brugen af kamera vil føre til generelle tilladelser som et led i effektivisering af ressourcer

Bemærkninger til bekendtgørelsens §§ 11 og 12

Som ovenfor under § 5 er vi bekymrede over, at Det Socialfaglige Nævn vedrørende Magtanvendelse kan træffe afgørelse om henholdsvis låsning og sikring af skabe og skuffer samt adgang til boligen i op til 12 måneder. Der er tale om vidtrækkende magtanvendelse, og det forekommer derfor helt unødvendigt, at indgrebene ikke skal genovervejes hyppigere end for 12 måneder ad gangen.

Bemærkninger til bekendtgørelsens § 17

Ældre Sagen bemærker, at servicelovens § 136c (om fastholdelse i personlig hygiejne situationer) ikke nævnes i opstillingen af bestemmelser, hvor personalelederen skal sikre indberetning af indgreb. Hvad er baggrunden for, at denne bestemmelse ikke er med i opstillingen?

2. Bekendtgørelse om tryghedsskabende velfærdsteknologiske løsninger

De teknologier, der betegnes som ”tryghedsskabende” velfærdsteknologi kan være relevante at inddrage i omsorgen og plejen, hvis teknologien anvendes velovervejet i konkrete situationer, og hvis beslutning om anvendelse tager udgangspunkt i respekten for menneskerettigheder, uanset funktionsevne.

Bemærkninger til bekendtgørelsens §§ 4 og 5

Det er uklart, hvad der menes med en ”genkendelig videosekvens” i bekendtgørelsens § 5. Efter vores opfattelse bør det defineres nærmere, hvad der menes med ”genkendelig videosekvens” efter bekendtgørelsens § 5.

Som bekendtgørelsen foreligger, er det uklart, hvordan det sikres, at velfærdsteknologiske løsninger er udviklet, så teknologien medvirker til at overholde reglerne i bekendtgørelsen? Herunder er det uklart, hvordan det sikres, at anvendelsen af velfærdsteknologiske løsninger som fx overvågningssystemer overholder reglerne.

Efter vores opfattelse bør der stilles klare krav til, at ”tryghedsskabende” velfærdsteknologiske løsninger udvikles, produceres og anvendes på en måde, så reglerne i den foreslåede bekendtgørelses §§ 4 og 5 og øvrig lovgivning overholdes.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør